

Høringsnotat om endring av forskrift av 22. desember 2004 nr. 1799 om akvakultur av andre arter enn laks, ørret og regnbueørret (andre arter-forskriften) og forskrift av 17. juni 2008 nr. 822 om drift av akvakultur (akvakulturdriftsforskriften)

Nærings- og fiskeridepartementet sender med dette på høring forslag om endring av forskrift om akvakultur av andre arter enn laks, ørret og regnbueørret (heretter andre arter-forskriften) og akvakulturdriftsforskriften. Høringsnotatet gjelder forskriftsendringer som følger av en økende interesse for akvakultur med sekkdyr. Departementet foreslår i dette høringsnotatet å gjennomføre både større og mindre justeringer av andre arter-forskriften, samt noen medfølgende justeringer av akvakulturdriftsforskriften.

Departementet foreslår at tildelingsforskriften for andre arter skal utvides til å også gjelde akvakultur med sekkdyr slik som ble gjort for vannlevende planter i 2018. Det foreslås at behandling av akvakulturtillatelser for sekkdyrene delegeres til fylkeskommunen som blir koordinerende myndighet, slik som for de fleste andre akvakultursøknader. Det foreslås også å etablere en depositumsordning for akvakultur med sekkdyr lik depositumsordningen for akvakultur med vannlevende planter og akvakultur av blåskjell, og samtidig fjerne maksgrensen for depositum for vannlevende planter på 200 000 kroner.

Departementet foreslår å delegere førsteinstansbehandlingen av alle akvakultursøknader om akvatiske organismer som ikke er eksplisitt unntatt fra andre arter-forskriften. Da vil fylkeskommunen behandle brorparten av søknadene i første instans, mens Fiskeridirektoratet ved dette forslaget behandler søknader om nye arter i akvakultur, dvs. søknader om å drive akvakulturvirksomhet med akvatiske organismer som ikke er omfattet gjeldende tildelingsregelverk.

Dette høringsbrevet gjelder forslag om følgende endringer:

Endringer i andre arter-forskriften:

1. Forskrift av 22. desember 2004 nr. 1799 om tillatelse til akvakultur av andre arter enn laks, ørret og regnbueørret, skal gjelde alle arter som omfattes av akvakulturloven. Unntatt er laks, ørret og regnbueørret. Dessuten er det gjort unntak for produksjonsformene fangstbasert akvakultur, havbeite og havbruk til havs.
2. Fylkeskommunen delegeres myndighet til å tildele tillatelser til akvakultur av andre fiskearter enn laks, ørret og regnbueørret samt til akvakultur av bløtdyr, krepsdyr og pigghuder, sekkdyr og akvakultur med vannlevende planter.
3. Fiskeridirektoratet delegeres myndighet til å gi tilsagn om tillatelse til akvakultur av andre akvatiske organismer.
4. Det fastsettes en depositumsordning for etablering av akvakulturvirksomhet med sekkdyr på lik linje med den som er fastsatt for akvakultur med vannlevende

planter og blåskjell. Maks grensen for depositum for vannlevende planter på 200 000 kroner fjernes.

5. Presisere at det kan gis tillatelse til akvakultur med flere arter på en lokalitet.

Det er identifisert et behov for å gjøre noen andre oppdateringer av andre arterforskriften. Disse fremgår under punkt 3 om forslag til endrede forskriftsbestemmelser.

Endringer i akvakulturdriftsforskriften:

1. Kappedyr og vannlevende planter tas inn i akvakulturdriftsforskriften § 3 bokstav e og det skal fremgå hvilke kapitler og bestemmelser som gjelder for slike akvakulturanlegg.
2. Fiskeridirektoratet fører tilsyn og fatter vedtak med krav rettet mot akvakultur av kappedyr og vannlevende planter, jf. § 67, samt i særlige tilfeller kan dispensere fra kravene, jf. § 68.

Endringer i andre forskrifter:

Departementet foreslår å gjøre noen få tekniske oppdateringer i forskrift av 7. november 2022 nr. 1929 om tillatelse til akvakultur for laks, ørret og regnbueørret (laksetildelingsforskriften), forskrift av 15. desember 2014 nr. 1831 om fangstbasert akvakultur og forskrift av 28. august 2003 nr. 1110 om tildeling og drift ved havbeiteverksemd (havbeiteforskriften).

1. Forslag om endringer i forskrift om tillatelse til akvakultur av andre arter enn laks, ørret og regnbueørret

1.1. Delegering av saksbehandlingsmyndighet til fylkeskommunen og Fiskeridirektoratet

1.1.1. Innledning

Kappedyr er en underrekke av mer eller mindre fastsittende ryggstrengdyr som lever som filterspisere. Kappedyr (også kalt tunikater) deles inn i tre klasser etter gjeldende systematikk hvor den ene er sekkdyr (også kalt sjøpunger). Sekkdyr er en artsrik gruppe av kappedyr som er meget vanlig langs norskekysten, og er den eneste klassen som det i dag er tildelt akvakulturtillatelser for.

1.1.2. Gjeldende rett

Akvakultur med sekkdyr omfattes, som alle akvatiske organismer, av akvakulturloven av 17. juni 2005. Sekkdyr er imidlertid ikke omfattet av forskrift av 22. desember 2004 nr. 1798 om tillatelse til akvakultur for laks, ørret og regnbueørret (laksetildelingsforskriften) eller andre arter-forskriften. I disse forskriftene er fylkeskommunen og Fiskeridirektoratet delegert tildelingsmyndighet.

Virkeområdet til andre arter-forskriften, som det i dette høringsnotatet foreslås endringer i, er regulert i § 2. Forskriften er per i dag negativt avgrenset når det gjelder fiskearter, da laks, ørret og regnbueørret reguleres av laksetildelingsforskriften. Andre arter-forskriften gjelder også positivt oppregnet bløtdyr, krepsdyr, pigghuder og akvakultur med vannlevende planter. Forskriften gjør unntak for fangstbasert akvakultur og havbeite, som er regulert i egne forskrifter. Akvakultur som ikke er omfattet av noen av tildelingsforskriftene er regulert direkte i akvakulturloven. Søknader om akvakultur med sekkdyr behandles derfor av Nærings- og fiskeridepartementet iht. akvakulturloven § 4, jf. § 6.

1.1.3. Presisering om vannlevende planter og makroalger

Begrepet «vannlevende planter» vil i henhold til Artsdatabanken høre inn under Planteriket (Plantae). I akvakulturloven er begrepet brukt først og fremst for å favne om makroalgene, et begrep som ikke er en ensartet gruppe i gjeldende systematikk. Loven gir i § 2 departementet hjemmel til å bestemme hva som er akvakultur. I andre arter-forskriften § 3 bokstav m er «vannlevende planter» definert som «*Flercellede vannlevende organismer med fotosyntese, herunder makroalger*».

Etter at brunalgene i systematikken er flyttet ut av Planteriket og lagt inn i et annet rike, «Det gule riket» - Chromista, så vil det kunne hevdes å være uklart om makroalgene i gjeldende forskriftstekst omfatter brunalgene, all den tid de ikke kan regnes som vannlevende planter. Klassen Brunalger (Phaeophyceae) inngår i rekken Okeralger (Ocrophyta). Brunalger omfatter en rekke av artene som det er gitt akvakulturtillatelse til.

For å presisere hva lov og forskrift omfatter, foreslås begrepet «makroalger» tydeligere definert. Å definere inn Okeralger må sies å være i henhold til lovgivers intensjon, uklarheten har oppstått som en følge av endring i gjeldende systematikk.

1.1.4. Behovet for endring

Departementet ser en økende interesse for akvakultur med sekkdyr. Sekkdyr inneholder sannsynligvis rundt 60 prosent proteiner. Dette gjør sekkdyr til en spesielt interessant proteinkilde til blant annet fiskefôr. Fiskeri- og kystdepartementet tildelte de første tre akvakulturtillatelsene for produksjon av sekkdyr (*Ascidacea*) i 2014. Per januar 2023 er det tildelt 8 tillatelser til akvakultur av sekkdyr. Nærings- og fiskeridepartementet har i dag et lite knippe søknader til behandling. Departementet ønsker nå at fylkeskommunen skal kunne behandle søknader om tillatelser til akvakultur med sekkdyr i første instans. Dette er grunnet nærhet til å vurdere regionale og lokale virkninger og ønske om å frigjøre kapasitet i departementet.

Produksjonsmåten for sekkdyr minner om blåskjellproduksjon. På noen anlegg er store plastduker strukket opp og festet med bøyer og ankere. Dyrene fester seg til duken, og mellom de lange dukene strømmer det sjøvann som gir mat til sekkdyrene.

Nærings- og fiskeridepartementet vurderer det som sannsynlig at interessen blant næringsaktørene til å søke om tillatelser til nye former for akvakultur vil fortsette å øke noe i årene som kommer. Hvor omfattende og variert innovasjon det kan regnes med, er imidlertid vanskelig å si noe sikkert om.

Frem til nå har departementet behandlet saker om nye arter i akvakultur i første instans. Dette gir en kontroll med utviklingen og sørger for at utfordringer knyttet til etablering av nye tillatelser blir avklart i forvaltningen. Likevel er det slik at departementet ofte ikke er nærmest til å foreta denne typen tydelig faglige vurderinger, og det gis derfor faglig støtte fra blant annet Fiskeridirektoratet. Fordelen med å utvide andre arter-forskriften ytterligere, til å inkludere alle arter som ikke er omfattet av laksetildelingsforskriften, er at det vil gi en mer varig løsning der man slipper nye runder med regelverksendringer etter hvert som nye arter blir aktuelle for akvakultur i Norge.

1.1.5. Det konkrete forslaget

Det foreslås justeringer i andre arter-forskriften §§ 4 og 9 slik at fylkeskommunene kan tildele tillatelser til «andre fiskearter enn laks, ørret og regnbueørret samt til akvakultur av bløtdyr, krepsdyr og pigghuder, sekkdyr og akvakultur med vannlevende planter».

Fiskeridirektoratet gis samtidig hjemmel til å gi tilsagn om tillatelse til andre akvatiske organismer, som ikke eksplisitt er unntatt forskriften. Dersom ingen særlige grunner tilsier at Fiskeridirektoratet foretar klareringen, skal fylkeskommunen behandle søknaden når det gjelder spørsmålet om lokalitet. Fiskeridirektoratet vurderer selv hvor stor del av søknaden som behandles av direktoratet.

1.1.6. Administrative, økonomiske og miljømessige konsekvenser

Delegering vil innebære at fylkeskommunen, i det fylket hvor den omsøkte lokaliteten ligger, vil kunne vurdere søknader om tillatelser uten at disse først behandles av Nærings- og fiskeridepartementet. En slik arbeidsfordeling gir rom for kunnskapsoppbygging i fylkeskommunene og til å utvikle en langsiktig fagspesialisering. Ved å overføre operative oppgaver til regionale forvaltningsorganer, avlastes også departementet slik at det kan arbeide med overordnede og strategiske spørsmål og i større grad fungere som et faglig sekretariat for politisk ledelse. På denne måten begrenser man også antallet klagesaker som må behandles av Kongen i statsråd.

En forskriftsendring hvor man utvider forskriften til å inkludere sekkdyr, kan gjennomføres etter den samme malen som forskriftsendringen som ble foretatt i 2018, da vannlevende planter ble lagt til. Departementet ser ikke at en slik endring vil føre med seg noen større prinsipielle spørsmål eller utfordringer på sikt.

Forslaget innebærer at fylkeskommunen får ansvaret for saksbehandling av søknader om akvakultur av sekkdyr. Dette vil gi en liten økning i saksbehandlingsmengde hos dem. Samtidig påfører ikke dette fylkeskommunen en ny type saksbehandling. De har allerede i dag den koordinerende myndigheten for akvakultursøknader etter forskrift om tillatelser til andre arter, samt tildeling av tillatelser til akvakultur på land og klarering av lokaliteter etter laksetildelingsforskriften. Saksbehandlingsevne til de øvrige sektormyndighetene vil ikke bli påvirket.

En konsekvens er at departementets kontrollmulighet, når det gjelder tildeling av tillatelser til nye former for akvakultur, vil svekkes noe. Denne ulempen vil avhjelpes med at Fiskeridirektoratet sørger for koordinering og informasjon mot departementet. Fiskeridirektoratet har allerede den faglige veiledningsmyndigheten overfor fylkeskommunene. Departementets svekkede kontrollmulighet kan også imøtekommes ved at departementet tar forbehold om å bli forelagt særlig viktige eller kontroversielle saker.

Det er ikke mulig å gi en helt sikker vurdering av de administrative og økonomiske konsekvensene av å utvide virkeområdet til forskriften. Departementet regner med at det over tid kan skje en viss økning i pågangen av nye typer søknader, men det er ikke mulig å gi et sikkert anslag på nåværende tidspunkt. Økt søknadsmengde vil falle på både fylkeskommunen og Fiskeridirektoratet.

For næringen innebærer forslaget at søknadsbehandlingen skjer i et forvaltningsledd som har større kompetanse på lokale og regionale forhold. I tillegg kjenner næringen fylkeskommunen godt som første forvaltningsinstans i akvakultursaker. Fylkeskommunene har erfaring med veiledning av søkere og kan oppleves som en mer tilgjengelig første kontakt med myndighetene for nye aktører. En mulig virkning vil dermed være at søknadsrutiner og krav kommer tydeligere frem for aktørene.

Når det gjelder biologisk risiko for sekkdyrproduksjon er det slik at sekkdyrene antakelig har en noe høyere spredningsrisiko utenfor grensene av den angitte lokalitet enn andre

filterorganismer, som blåskjell. Bakgrunnen for dette er at larvefasen til kappedyr er relativt kort, slik at populasjonen kan øke noe raskere. Sekkdyr har av denne grunn vært et problem som påvekstfauna på sjøvannsledninger, på båtskrog og på merder og andre strukturer i akvakulturanlegg. Ved å drive oppdrett vil sekkdyr også få en større rekruttering, som vil kunne forskyve en likevektstilstand. Hvis det blir større interesse for sekkdyrproduksjon, vil denne risikoen øke noe mer. Foreløpig er det imidlertid ikke rapportert om større utfordringer fra næringen knyttet til denne problemstillingen. Departementet er av den oppfatning at sekkdyrproduksjon skjer i en såpass liten skala i dag at det vil være mulig å reagere dersom situasjonen utvikler seg i en uheldig retning.

For nye arter til akvakultur, og eventuelle søknader om produksjon av andre klasser av kappedyr og andre akvatiske organismer, som ikke eksplisitt er unntatt forskriften, vil Fiskeridirektoratet foreta vurdering av miljømessige konsekvenser innenfor samme rammer som departementet i dag. Delegeringen av myndighet til dem vil dermed ikke i seg selv vil få noen miljømessige konsekvenser.

1.1.7. Anbefalte tiltak

Departementet har vurdert flere alternative løsninger for delegering. Vi har vurdert å inkludere sekkdyr i andre arter-forskriften på samme måte som forskriften ble endret for å inkludere vannlevende planter i 2018. Departementet er imidlertid av den oppfatning at dette vil være en kortsiktig løsning, ettersom det da vil bli kunne oppstå behov for nye forskriftsendringer når nye arter til akvakultur blir aktuelle. Vi har også vurdert å gi fylkeskommunen koordineringsansvaret for alle søknader som ikke eksplisitt unntas. Med en slik løsning ville fylkeskommunen også fått koordineringsansvar for nye arter til akvakultur hvor det ikke er tildelt tillatelser tidligere. En slik løsning kan medføre at søknader blir behandlet ulikt, fordi det ikke etableres en enhetlig praksis som alle fylkene kan forholde seg til fra start. Det er heller ikke slik at alle fylkeskommunene nødvendigvis innehar den nødvendige faglige kompetansen til å foreta omfattende vurderinger i forbindelse med godkjenning av nye akvakulturarter.

Departementet anbefaler derfor i dette høringsnotatet et tredje alternativ, nemlig at Fiskeridirektoratet får hjemmel til å tildele nye arter til akvakultur. Ved søknader om nye arter til akvakultur vil det være nødvendig med innhenting av kunnskap og grundige faglige vurderinger. Det er departementets vurdering at Fiskeridirektoratet er nærmest til å gjennomføre dette arbeidet for nye arter til akvakultur.

1.2. Opprydning – innføring av depositumsordning for sekkdyr

1.2.1. Gjeldende rett

Akvakulturlovens § 13 første ledd om oppryddings- og gjenfangstplikt oppstiller krav om at *«den som driver akvakultur skal ved helt eller delvis opphør av produksjonen foreta opprydding på lokaliteten og tilstøtende områder, herunder fjerning av organismer, innretninger og utstyr mv.»* Utgangspunktet er at den ansvarlige skal rydde opp etter seg.

I § 13 tredje ledd fastsetter loven at «*departementet kan gi forskrift om plikt til å stille sikkerhet for oppryddings- og gjenfangstplikten etter første og annet ledd*». Det er med andre ord ikke hjemmel for et krav om sikkerhetsstillelse i enkeltvedtak, for eksempel som vilkår i en akvakulturtillatelse med sekkdyr.

I 2007 forskriftsfestet myndighetene et krav om sikkerhetsstillelse for opprydding (eksempelvis depositum) ved tildeling av nye blåskjelltillatelser, i samsvar med forskriftshjemmelen. Bakgrunnen for bestemmelsen var den nevnte utfordringen med manglende opprydding etter konkurser. Dette ble gjort ved en tilføyelse i forskrift om tillatelse til akvakultur av andre arter enn laks, ørret og regnbueørret i § 10a. I forbindelse med forskriftsendringen i 2018, ble vannlevende planter inkludert i § 10a.

1.2.2. Behov for endring

En utfordring er opprydding av anlegg og fortøyninger dersom det ikke finnes noen eier, for eksempel etter konkurs. Dette er et kjent problem fra satsingen på oppdrett av blåskjell på midten av 1990-tallet som førte til en vekst i antall blåskjellanlegg langs kysten. Mange blåskjelloppdrettere gikk konkurs og eierløse anlegg båndla sjøareal som uten vedlikehold etter hvert utgjorde en fare for både forurensning og sikker ferdsel på sjøen. Anleggene ligger ofte nært land og kommer således raskt i konflikt med trafikk og friluftsliv.

Akvakultur med sekkdyr ligner i praksis på blåskjell-, tang- og tareanlegg. Det er snakk om relativt enkle anlegg som kan gjøre store arealbeslag. Opprydding kan være teknisk krevende, avhengig av forankringstype og dyp, om de er helt eller delvis nedsunken, samt at anleggene ofte har rester av ulike former for biomasse som må håndteres. I tillegg er det normalt liten verdi i disse anleggenes infrastruktur. Behovet for sikkerhetsstillelse for opprydding av sekkdyranlegg vil etter departementets vurdering være tilsvarende som for blåskjell og vannlevende planter. Det foreslås derfor å forskriftsfeste en plikt til sikkerhetsstillelse for tillatelse til akvakultur med sekkdyr.

1.2.3. Det konkrete forslaget

Det foreslås å forskriftsfeste en plikt til sikkerhetsstillelse for tillatelse til akvakultur med sekkdyr, og departementet foreslår å fjerne den øvre grensen på 200 000 kr for depositum for tillatelse til akvakultur med vannlevende planter.

Da forslaget om å inkludere vannlevende planter i denne bestemmelsen ble sendt ut på høring i 2017, påpekte flere høringsinstanser at det var hensiktsmessig å sette et tak for hvor høyt depositum myndighetene kunne kreve for tillatelser til vannlevende planter. Disse høringsinnspillene ble lyttet til, og det ble satt et tak på 200 000 kr.

Departementet vurderer i dag å fjerne dette taket. Departementet er klar over at depositum kan oppleves som et hinder for å starte med akvakultur, og det kan derfor tenkes at det vil kunne få noen uheldige følger for etablering av nye virksomheter. Departementet mener imidlertid at hensynet til opprydding, herunder hensynet til miljøet og en samfunnsnyttig bruk av arealene, må veie tyngre. Det har i årrekke pågått et

omfattende opprydningsarbeid av gamle blåskjellanlegg, og det er viktig å hindre at en slik situasjon gjentar seg.

Kravet om sikkerhetsstillelse for opprydding er praktisert slik at det er knyttet til installasjoner og anlegg i sjø, selv om dette ikke eksplisitt kommer frem i § 10a. Det tildeles også tillatelser til de samme artene i anlegg på land, og det foreslås derfor at bestemmelsen presiserer at kravet gjelder installasjoner i sjø.

1.2.4. Administrative, økonomiske og miljømessige konsekvenser

Å etablere et system som i større grad forebygger manglende opprydding, vil først og fremst ha kostnader for de som får tillatelse ved å binde opp kapital i hele tillatelsesperioden. På den andre siden vil kostnadene avbøte negative virkninger næringen kan ha for samfunnet for øvrig. Ordningen med depositum innebærer at den som stiller pengene til disposisjon fratras rådighet over midlene i den perioden sikkerhetsstillelsen gjelder. Følgen kan bli at terskelen for etablering av akvakulturprosjekter for vannlevende planter og sekkdyr kan bli noe høyere.

For myndighetene, kommuner, berørte aktører og brukere av kystsonen, vil etterlatt utstyr for akvakulturvirkosomhet kunne være til sjenanse og utgjøre et problem både knyttet til miljø, sjøsikkerhet og arealbeslag. Avhengig av materialer og utførelse kan slikt utstyr være kilde til utslipp av mikroplast i sjøen, som utgjør er en global utfordring og en betydelig kilde til forurensning. Et krav til sikkerhetsstillelse vil bidra til at anlegg som oppgis eller hvor driften innstilles, kan fjernes uten at offentlige midler benyttes til slike tiltak, eller i hvert fall benyttes i mindre grad. Opprydding omfatter også avfall som kan være vanskelig å håndtere for myndighetene. Fjerning av anlegg gir i tillegg den gevinsten at områder ikke båndlegges unødige og forurensning begrenses. Dette er i tråd med «forurenser betaler»-prinsippet.

Å fjerne den øvre grensen for depositum for vannlevende planter på 200 000 kr vil gi adgang til å kreve at beløpet som stilles som sikkerhet blir tilstrekkelig til å dekke de reelle kostnadene for opprydding. Dette er et hensyn som bør veie tungt.

1.2.5. Anbefalte tiltak

Departementet anbefaler at sekkdyr inkluderes i andre arter-forskriften § 10a, og at taket på 200 000 kroner i depositum for tillatelser til vannlevende planter fjernes.

1.3. Fjerne forbudet mot flere arter på en lokalitet

1.3.1. Gjeldende rett

Akvakulturtillatelsen gir rett til produksjon av bestemte arter på avgrensede geografiske områder (lokaliteter), med de til enhver tid fastsatte begrensninger av tillatelsens omfang, jf. akvakulturloven § 5 første ledd. Tillatelse kan tildeles etter søknad dersom tildelingsvilkårene er oppfylt, herunder at det er miljømessig forsvarlig.

Fiskeridirektoratet har praktisert andre arter-forskriften § 4 om at tillatelse kan gis til én bestemt art på én bestemt lokalitet som et forbud mot flere arter på samme lokalitet generelt. I tilfeller hvor det er gitt flere tillatelser til ulike arter er det dermed behov for dispensasjon fra Fiskeridirektoratet.

1.3.2. Behovet for endring

Utgangspunktet etter akvakulturloven § 4 annet ledd er at ingen kan drive akvakultur uten en akvakulturtillatelse. Utgangspunktet er altså at det gjelder et forbud mot å drive akvakultur, herunder å drive akvakultur med flere arter på en lokalitet. Etter bestemmelsens første ledd kan departementet gi tillatelse til å drive akvakultur – slike tillatelser gir unntak fra forbudet i annet ledd. I forarbeidene til akvakulturloven fremgår det at:

«Paragraf 5 første ledd er ikke til hinder for at det kan produseres ulike arter på samme lokalitet. Vurderingen av om dette skal tillates er imidlertid en faglig vurdering hvor forsvarlighetshensyn i forhold til miljø etter § 6 første ledd bokstav a må vurderes konkret om dette skulle være aktuelt.» (Ot.prp.nr 61 2004-2005 side 58).

I vurderingen av miljømessig forsvarlighet ligger at virksomheten skal være forsvarlig både når det gjelder forurensning og økologiske effekter, herunder biologisk mangfold. Andre arter-forskriften § 7 angir de generelle vilkårene for klarering av lokalitet etter forskriften.

Etter departementets vurdering er det gjerne spørsmålet om hold av flere arter på en lokalitet er smittemessig forsvarlig som oftest kommer på spissen. Det er særlig viktig å hindre smitteoverføring mellom arter i samme dyregruppe, hvor man kan forvente at mange sykdomsfremkallende agens har potensiale for å smitte på tvers av artsgrensene. Disse hensynene ivaretas ved kravet om tillatelser etter matloven og dyrevelferdsloven i andre arter forskriften § 7.

1.3.3. Det konkrete forslaget

Departementet foreslår å presisere at det kan gis tillatelser til flere arter på samme lokalitet. Departementet vurderer samtidig at det kun skal innbetales ett saksbehandlingsgebyr for én søknad om tillatelse til akvakultur av flere arter på samme lokalitet.

1.3.4. Administrative, økonomiske og miljømessige konsekvenser

Den foreslåtte endringen vil fjerne behovet for å benytte dispensasjonsadgangen for å kunne gi tillatelser til flere arter på en lokalitet. Dette vil særlig forenkle saksbehandlingsprosessen for tillatelser til forskningsformål på land. Dette er en type tillatelse det ofte har blitt gitt dispensasjon til. Det er også sannsynlig at antallet søknader til akvakultur med makroalger vil øke som følge av at søknadsregimet forenkles.

1.4. Gyteområde og gytefelt for vill torsk

1.4.1. Gjeldende rett og behov for endring

Bestandene av kysttorsk er svake og truet langs norskekysten. I Hurdalsplattformen slås det fast at regjeringen vil sikre sentrale norske gyteområder og fiskefelt mot ødeleggende påvirkning fra annen næringsvirksomhet. Torskeoppdrett kan påvirke kysttorsk negativt. I Havforskningsinstituttets «Risikoreport norsk fiskeoppdrett 2022 – kunnskapsstatus» fremgår det at rømming av oppdrettstorsk og oppdrettstorsk som gyter i merd kan føre til genetisk interaksjon mellom oppdrettstorsk og vill torsk. I tillegg kan torskeoppdrettsanlegg føre til endringer i vandringer, adferd, smittespredning, sykdomsutbrudd, fysiologi og reproduksjon hos vill torsk som igjen kan påvirke villfiskens overlevelse, vekst og rekruttering.

Det fremgår av forskrift om tillatelse til akvakultur av andre arter enn laks, ørret og regnbueørret § 7 bokstav a at lokalitet for torsk ikke skal etableres i gyteområder for vill torsk. Tilsvarende fremgår det av forskrift om fangstbasert akvakultur § 5 første ledd bokstav a at lokalitet for fangstbasert akvakultur ikke skal etableres i gyteområde for samme art som er angitt i tillatelsen.

I høringsnotatet fra Fiskeri- og kystdepartementet i 2009 om nye bestemmelser om torskeoppdrett fremgår om den førstnevnte bestemmelsen at med «gyteområde skal her forstås områder som er kartlagt og kvalitetssikret av Fiskeridirektoratet etter gjeldende prosedyrer.» Denne bestemmelsen trådte i kraft 1. januar 2010. På dette tidspunktet var temalaget «gyteområder» inkludert i Fiskeridirektoratets kartløsning. Etter forskriftens ikrafttredelse ble også temalaget «gytefelt» inkludert i Fiskeridirektoratets kartløsning fra 2011/2012.

Navngivingen av de to kartlagene («gyteområder» og «gytefelt») er valgt for å skille de to temaene basert på ulik metode og kilde. Fiskeridirektoratet opplyser at betegnelsene «gyteområder» og «gytefelt» for torsk for øvrig har samme betydning og er brukt om hverandre.

I kartløsningen er «gyteområder» basert på data som er samlet inn gjennom en dokumentert samfunnsvitenskapelig metode. Det er foretatt intervjuer av fiskere over lang tid og langs hele kysten, og data er basert på faktiske observasjoner fra fiskere som i all hovedsak er verifisert av flere intervjuobjekter. «Gytefelt» i kartløsningen er kartlagt av Havforskningsinstituttet, og det er tatt prøver og torskeegg er identifisert. Alle datasettene for Havforskningsinstituttets kartlegging av gytefelt for kysttorsk bygger på en sammenstilling av eggdata og strømmodellering, såkalt kvantitativ metode. Kartlegging med denne metoden er gjort langs hele kysten, men primært i indre områder. For ytre områder der det ikke er gjort eggundersøkelser, vil intervjubaserte gytefelt representere best tilgjengelige kunnskap.

Departementet har i brev av 25. november 2021 presisert at kartfestede gyteområder for torsk som fremgår av Fiskeridirektoratets kartløsning er omfattet av disse bestemmelsene

uavhengig av om områdene i Fiskeridirektoratets kartløsning er betegnet som "gytefelt" eller "gyteområder".

Fiskeridirektoratet har adgang til å gi dispensasjon fra dette forbudet i særlige tilfeller, men dispensasjonsadgangen er meget snever.

1.4.2. Redegjørelse for forslaget

Departementet foreslår å endre ordlyden i andre arter-forskriften § 7 første ledd bokstav a for å presisere at lokaliteter for torsk ikke skal etableres i gyteområder eller gytefelt for torsk, slik disse til enhver tid vises i Fiskeridirektoratets kartverktøy.

Det foreslås å gjøre tilsvarende presisering i forskrift 15. desember 2014 nr. 1831 om fangstbasert akvakultur § 5 første ledd bokstav a andre setning.

1.4.3. Administrative, økonomiske og miljømessige konsekvenser

Forslaget innebærer en presisering av gjeldende rett i forskrift. Departementet anser ikke forslaget for å ha nevneverdige konsekvenser.

1.5. Tildeling av akvakultur til villfanget marin fisk for manntallsførte fiskere samt tilvirkere oppheves

Etter § 12 tredje og fjerde ledd, jf. § 10 tredje ledd, kan det tildeles tillatelse til akvakultur til villfanget marin fisk til fiskere registrert på blad A eller B i fiskermanntallet samt tilvirkere for oppbevaring av villfanget fisk som ledd i akvakultur av midlertidig eller sporadisk karakter. I Akvakulturregisteret er det pr 31.1.23 registrert 13 tillatelser tildelt etter § 12 tredje ledd, med formålet «manntall». Det er ingen tillatelser registrert med formålet «tilvirker». Det er ikke tildelt tillatelser etter § 12 tredje ledd etter 2022.

Forskrift om fangstbasert akvakultur tråde i kraft 1.1.2015,¹ og gjelder tillatelse til og driftskrav ved fangstbasert akvakultur. Departementet legger til grunn at nye søknader om fangstbasert akvakultur nå omsøkes og tildeles etter forskrift om fangstbasert akvakultur. Etter vår vurdering er det ikke lenger behov for tildeling etter andre arter-forskriften, og §§ 10 tredje ledd og 12 tredje og fjerde ledd foreslås opphevet.

Akvakulturdriftsforskriften, forskrift om IK-Akvakultur og NYTEK23 omfatter ikke fangstbasert akvakultur. Det er blant annet ikke krav om anleggssertifikat for anlegg for fangstbasert akvakultur.

Departementet kan ikke se at forslaget har noen vesentlige administrative, økonomiske eller miljømessige konsekvenser.

1.6. Vedlegg 1 oppheves

Det følger av § 4 femte ledd at: «*Departementet kan stanse tildeling av akvakulturtillatelse til marin fisk eller bestemte arter av marin fisk helt eller delvis i bestemte tidsperioder eller geografiske områder. Begrensningene er angitt i vedlegg 1.*» Vedlegg 1 angir at det geografiske området hvor stansen gjelder er i Hardangerfjorden.

¹ <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2014-12-15-1831?q=fangstbasert+havbruk>

8. april 2008 sendte daværende Fiskeri- og kystdepartement instruks (frysinstruksen) til Fiskeridirektoratet og Mattilsynet om å stanse tildeling av akvakulturtillatelser for laks, ørret og regnbueørret i Hardangerfjorden ([Brevmal \(regjeringen.no\)](#)). Dette ble etter hvert forskriftsfestet og i den forbindelse ble også marine arter omfattet. Den 1. januar 2010 trådte stansen i andre arter forskriften i kraft, se § 4 femte, jf. vedlegg 1.

Hardangerfjordregimet var først og fremst myntet på laks, ørret og regnbueørret. Det var den stående biomassen for disse artene man ville redusere, for å beskytte miljøet i fjordområdet. Departementet valgte etter hvert å også stanse tildeling av tillatelser til marine arter, se høringsbrev datert 18. august 2009 om nye bestemmelser om torskeoppdrett ([Brevmal \(regjeringen.no\)](#)).

Begrunnelsen for å stanse tildeling av tillatelser til marine arter i Hardangerfjorden var at oppdrettsnæringen arbeidet med å få på plass en bedre lokalitetsstruktur i området, blant annet for å redusere risikoen for spredning av sykdommer (se det nevnte høringsbrevet datert 18. august 2009). I de siste 13 årene har det blitt gjennomført en rekke prosjekter vedr lokalitetsstruktur i området i regi av både Fiskeridirektoratet, HI, Veterinærinstituttet og næringen selv.

Når trafikklyssystemet ble innført i 2017, ble den midlertidige stansen i tildelinger av tillatelser i Hardangerfjorden for artene laks, ørret og regnbueørret opphevet. Avgrensningen ble stående igjen i andre arter-forskriften. Etter vår vurdering er begrunnelsen for stansen i Hardangerfjorden i andre arter forskriften ikke lenger aktuell.

Departementet foreslår at § 4 femte ledd andre punktum og vedlegg 1 i andre arter forskriften oppheves. Instruks av 8. april 2008 oppheves samtidig.

1.7. Oppdateringer

Det er behov for enkelte oppdateringer, som ikke vil endre rettstilstanden eller ha noen økonomiske, administrative eller miljømessige konsekvenser.

- Laksetildelingsforskriften og andre arter-forskriften er hjemlet i akvakulturloven. Det foreslås med dette noen endringer og tillegg i definisjonene i forskriftenes § 3 for å sikre at de to forskriftene harmoniseres for alle begrep som er relevante. Henholdsvis «akvakulturtillatelse», «tilsagn» og «klarering av lokalitet». Vi vil også definere «sekkdyr» og «makroalger».
- Departementet foreslår videre å forenkle § 4 punkt c. Endringen fjerner en unødvendig gjentakelse av hvilke arter som er omfattet av forskriften. Denne endringen vil ikke ha noen praktisk betydning, utover at bestemmelsen blir mer lettlest.
- Ny havne- og farvannslov ble vedtatt 21. juni 2019 og gjelder fra 1. januar 2020. Forskriften viser i dag til en opphevet lov, og departementet vil benytte anledningen til

å rette dette. Forskrift om fangstbasert akvakultur og havbeiteforskrifta oppdateres også til gjeldende havne- og farvannslov.

- Departementet foreslår også harmonisering med laksetildelingsforskriften av formuleringer om plassering i sjø og på land samt henvisninger til merdteknologi og merdbaserte anlegg. Dette gjelder § 8 om forbud mot merdbasert lokalitet for settefisk i ferskvann. Videre foreslår vi at det klargjøres i overskriften at § 12 avgrensing av matfisk og stamfisk gjelder i sjø og på land, og ikke kun i sjøvann. Paragraf 11 gjelder avgrensing av biomasse for merdbasert anlegg i ferskvann (innsjø).
- Reglene i § 14 om omgjøring av akvakulturtillatelsens avgrensing fra volum til biomasse for tillatelser og klarering av lokaliteter før 1. januar 2005 oppheves.

2. Forslag til endringer i akvakulturdriftsforskriften

2.1. Klargjøring av virkeområdet til å gjelde drift av akvakulturanlegg med vannlevende planter

2.1.1. Gjeldende rett og behov for endring

Akvakulturdriftsforskriftens bestemmelser viser til akvakulturdyr, jf. § 3 *Forskriften omfatter drift av akvakulturanlegg, herunder lokaliteter hvor det ikke er akvakulturdyr.*

Forskriften definerer ikke vannlevende planter eller akvakulturorganismer.

«Akvakulturdyr» er definert i § 4 bokstav c, og kappedyr, herunder sekkdyr, omfattes av denne definisjonen. Dette innebærer blant annet at generelle krav som plassering i samsvar med tillatelsen (§ 8) og eget tilsyn med installasjoner (§ 12) ikke gjelder for vannlevende planter.

Departementet foreslår at forskriftens saklige virkeområde i § 3 utvides og klargjør at den gjelder drift av akvakulturanlegg av akvakulturorganismer, som omfatter både akvakulturdyr og vannlevende planter. Vi foreslår at enkelte av de generelle kravene i kapittel 2 gjøres gjeldende for akvakulturorganismer, og at det fremgår hvilke kapitler og bestemmelser som gjelder for drift av akvakulturanlegg med kappedyr og vannlevende planter.

Av dette følger at Fiskeridirektoratet fører tilsyn og fatter vedtak med krav rettet mot akvakultur av akvakulturorganismer, jf. § 67, samt i særlige tilfeller kan dispensere fra kravene, jf. § 68.

2.1.2. Redegjørelse for forslaget

Det har i de senere årene vært økende interesse for akvakultur av tare og alger, og det er i dag tildelt mange tillatelser til akvakultur av makroalger. Det har også blitt tildelt enkelte tillatelser til akvakultur av sekkdyr. For slike tillatelser er det ikke like klart hvilke krav og plikter knyttet til driften av anleggene som gjelder. Det er for eksempel ingen krav om rapportering i driftsfasen, noe som vanskeliggjør tilsyn, da myndighetene ikke vet om anlegget er i drift eller ikke.

Driftsform og installasjoner anses å være noenlunde like for bløtdyr, krepsdyr, kappedyr og vannlevende planter, slik at det vil være hensiktsmessig med mest likelydende bestemmelser. Ved akvakultur av vannlevende planter oppformerer nye individer under kontrollerte dyrkingsbetingelser for så å settes ut i et eget tilvekstanlegg, mens sekkdyr i likhet med blåskjell ikke oppdrettes i full generasjonssyklus da dagens produksjon er basert på påslag av naturlig forekommende larver.

Departementets forslag går ut på at kappedyr og vannlevende planter reguleres av kapittel 1, 6 og 7, med tillegg av enkelte bestemmelser i kapittel 2. Dette innebærer at det i kapittel 6 fastsettes krav om journalføring og rapportering for akvakulturanlegg med kappedyr og vannlevende planter. Departementet vurderer videre at kappedyr og vannlevende planter kan ha samme frist, og ellers rapportere de samme opplysningene som fremgår av § 65.

Kravene i kapittel 6 gjelder både for anlegg i sjø og på land, og det er hensiktsmessig at § 64 klargjør at driftsjournalen gjelder opplysninger som er relevante for produksjonsformen og gjelder for akvakulturorganismer. I den sammenheng endres bokstav b til å gjelde mengde, som kan være antall eller vekt. Siden det ved flere lokaliteter er gitt tillatelse til flere arter tare, må det også komme frem at krav om journalføring og rapportering gjelder den enkelte art.

Etter departementets vurdering kan årlig rapportering i kapittel 6 gjelde opplysninger per 31. desember. Frist for rapportering i § 65 foreslås derfor endret til 7. januar, som tilsvarer dato for andre rapporteringskrav i forskriften. Videre er det ikke behov for melding ved avvik fra planlagt høstetidspunkt for bløtdyr, krepsdyr og pigghuder. Opplysningene skal journalføres og kravet om å sende inn melding foreslås tatt ut. Den årlige rapporteringen vil i dag dekke tilsynsmyndighetens behov for opplysninger om driften.

Det er i dag ingen særskilt rapporteringsløsning for innsending av opplysningene i § 65, og disse må sendes inn på e-post eller som ordinær post. Det foreslås derfor tatt inn at rapportering skal skje på den måten Fiskeridirektoratet bestemmer, noe som åpner for en fremtidsrettet og effektiv rapportering.

Departementet foreslår at det stilles samme krav om sikkerhetsstillelse ved søknad om tillatelse til sekkdyr som for blåskjell og vannlevende planter. Krav knyttet til sikkerhetsstillelse i akvakulturdriftsforskriften § 66 om utbetaling av depositum ved overføring av tillatelse foreslås derfor å gjøres gjeldende også for vannlevende planter og sekkdyr, slik at det harmoniserer med andre arter-forskriften § 10a.

2.1.3. Administrative, økonomiske og miljømessige konsekvenser

Endringene får konsekvenser for innehavere av tillatelse til kappedyr (sekkdyr inkludert) og vannlevende planter som får klargjort generelle krav til driften og krav om journalføring og rapportering. Dette er krav som alle som driver akvakultur må påregne, og det vil være en fordel at aktørene har tydelige krav og plikter å innrette seg etter. Departementet legger til grunn at dette ikke vil ha noen nevneverdig økonomisk betydning.

Myndighetenes behov for opplysningene knytter seg miljø- og arealhensyn samt kontrollhensyn. Fiskeridirektoratet vil måtte påregne å bruke ressurser på å få på plass en tilpasset rapporteringsløsning.

2.2. Oppdateringer

2.2.1. Klargjøring av gjenfangstplikten

Akvakulturdriftsforskriften § 39 fastsetter gjenfangstplikten. Ved endring i akvakulturdriftsforskriften 30.12.2009 kom det inn presisering om hvordan avstanden skal måles fra anlegget og ikke lenger fra produksjonsenhet i §§ 18 (fiske- og ferdselsforbud)

og 39, «Avstanden måles fra en rett linje trukket mellom anleggets faktiske ytterpunkt i overflaten».²

Denne endringen tok utilsiktet ikke hensyn til at akvakulturanlegg på land ikke har ytterpunkter i (vann-)overflaten.

I [høring av forslag til forskrift om drift av akvakulturanlegg datert 20.10.2004](#) er det i merknadene til bestemmelsen om gjenfangstplikt presisert at «Bestemmelsen gjelder for alle arter og typer installasjoner og innebærer en plikt til straks å sette i verk gjenfangst etter rømt fisk.»³ Paragraf 39 fjerde ledd viser til at Fiskeridirektoratet kan «frita for gjenfangstplikten ved rømt villfanget marin fisk og rømt settefisk». Anlegg som ligger på land ved sjø var dermed omfattet av gjenfangstplikten innenfor 500 meter i opprinnelig kunngjort forskrift.⁴

Gjenfangstplikten tilbakeføres til rettstilstanden ved å presisere at avstandsmålingen i tredje punktum gjelder for anlegg i sjø.

2.2.2. Journalføring av gjenfangster ved rømming av settefisk

Det er i dag ikke forskriftsfestet at innehavere av tillatelse til settefisk skal journalføre fangster tatt under gjenfangstaksjoner slik innehavere av mat- og stamfisk skal, jf. § 41 første ledd bokstav d. Gjenfangstplikten gjelder også for innehavere av settefisktillatelser og disse aktørene sender allerede i dag inn opplysninger om gjenfangst til Fiskeridirektoratet. Forskriftsfesting om at opplysninger om gjenfangst skal journalføres også ved rømming av settefisk i § 57, klargjør at disse opplysningene skal inngå i driftsjournalen.

2.2.3. Oppdatering om merking og plassering av installasjoner

Da forskriften ble fastsatt var det i § 8 fjerde ledd krav som gjaldt fortøyning og merking av installasjon i samsvar med havne- og farvannsloven, som siden ble opphevet i 1.1.2014.⁵ Overskriften i § 8 oppdateres slik at den viser til at bestemmelsene gjelder plassering og merking.

Paragraf 8 andre ledd viser til at merkingen skal kunne «ses fra sjøen og annen naturlig adkomst». Bestemmelsen oppdateres til at skiltet skal kunne ses ved adkomst.

Tredje ledd i § 8 angir at ved samlokalisering skal hver produksjonsenhet være merket med navnet på den som eier akvakulturdyrene i produksjonsenheten. Dette er opplysninger som også vil fremgå av rapporteringen og driftsjournalen. Kravet om fysisk merking av hver produksjonsenhet er ikke lenger nødvendig i kontrollsammenheng, og kan oppheves.

² Forskrift om endring i forskrift om drift av akvakulturanlegg (akvakulturdriftsforskriften) FOR-2009-12-18-1705, <https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2009-12-18-1705>

³ [Høring - forslag til forskrift om drift av akvakulturanlegg | Fiskeridirektoratet](#)

⁴ [Forskrift om drift av akvakulturanlegg \(akvakulturdriftsforskriften\) - Lovdata](#)

⁵ [Forskrift om reaksjoner, sanksjoner med mer ved overtredelse av akvakulturloven - Lovdata](#)

2.2.4. Andre oppdateringer

Det er behov for enkelte oppdateringer som ikke vil endre rettstilstanden eller ha noen økonomiske, administrative eller miljømessige konsekvenser.

- I akvakulturdriftsforskriften oppdateres § 3 bokstav j, som angir at installasjoner for fritidsfiske reguleres av § 48 om felles biomassetak for konsern innenfor et produksjonsområde.
- I forskrift 24. august 2022 nr. 1487 om endring i forskrifter om akvakultur, FOR-2022-08-24-1487, ble det fastsatt nytt fjerde ledd i § 5 som gjelder for vare- og tjenesteprodusenter.⁶ Som følge av dette er det behov for å oppdatere henvisninger til § 5 i § 3 første ledd bokstav e og l.
- Fiskeridirektoratet og Mattilsynet kunne frem til og med 31. desember 2015 etter § 68 annet punktum i hhv. første og andre ledd i særlige tilfeller dispensere fra § 52,⁷ Ved fastsetting av reglene for bruk av legemidler i §§ 15 og 15a, 27. februar 2017, falt setningen om dispensasjonsadgang frem til og med 31. desember 2015 ut.⁸ Dette medførte at § 68 utilsiktet åpnet dispensasjonsadgangen fra § 52. Paragraf 68 oppdateres slik at forbudet som ble gjeldende etter 31. desember 2015 klargjøres.
- I 2015 ble det åpnet for at produsenter av ørret eller regnbueørret kunne ha fisken stående lenger og overstige maksimal tillatt biomasse frem til og med 30. juni 2016, jf. akvakulturdriftsforskriften § 48c.⁹ De midlertidige tilpasningene for ørretnæringen gjelder ikke lenger og § 48c oppheves.
- I akvakulturdriftsforskriften §§ 42, 44 og 57, laksetildelingsforskriften § 1-3 bokstav c, forskrift om tillatelse til akvakultur av andre arter enn laks, ørret og regnbueørret § 3 bokstav c og forskrift om fangstbasert akvakultur §§ 32 og 33 oppdateres «kilo» til «kilogram», som er offisiell SI-enhet for masse.

⁶ <https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2022-08-24-1487>

⁷ [Forskrift om endring i forskrift om drift av akvakulturanlegg \(akvakulturdriftsforskriften\) - Lovdata](#), FOR-2015-03-03-185

⁸ [Forskrift om endring i forskrift om drift av akvakulturanlegg \(akvakulturdriftsforskriften\) - Lovdata](#), FOR-2017-02-27-272

⁹ <https://www.regjeringen.no/no/dokumentarkiv/regjeringen-solberg/aktuelt-regjeringen-solberg/nfd/pressemeldinger/2015/tiltak-for-orretnaringen/id2438034/>

3. Forslag til endrede forskriftsbestemmelser

3.1. Endring i forskrift av 22. desember 2004 nr. 1799 om tillatelse til akvakultur av andre arter enn laks, ørret og regnbueørret

§ 2. Forskriftens virkeområde.

Annet ledd skal lyde:

Forskriften gjelder tildeling, endring og opphør av tillatelser til produksjon av akvatiske organismer (akvakultur). Forskriften gjelder ikke akvakultur av laks, ørret og regnbueørret, fangstbasert akvakultur, levendelagring av villfanget fisk, akvakultur av krepsdyr, eller bløtdyr og pigghuder i form av bunnkultur uten at dyrene holdes i fangenskap (havbeite).

§ 3. Definisjoner.

Bokstav b) skal lyde:

Akvakulturtillatelse: tillatelse gitt i medhold av akvakulturloven, som ved registrering i akvakulturregisteret gir rett til bestemt type produksjon av bestemt art, i bestemt omfang på en eller flere bestemte lokaliteter. Tillatelsen består av tilsagn og vedtak om klarering av lokalitet.

Bokstav c) skal lyde:

Biomasse: den til enhver tid stående mengde av levende fisk (målt i kilogram eller tonn).

Ny bokstav n) skal lyde:

Sekkdyr: klasse Ascidiacea, som er en underrekke av kappedyr Tunicata.

Ny bokstav o) skal lyde:

Tilsagn: vedtak om tildeling av produksjonskapasitet til akvakultur.

Ny bokstav p) skal lyde:

Klarering av lokalitet: vedtak om tillatelse til bruk av et geografisk område til akvakultur avsagt etter nødvendige tillatelser og godkjennelser og en helhetlig vurdering gjort av tildelingsmyndigheten.

§ 4. Krav om akvakulturtillatelse.

Første ledd, bokstav c) nr. 1 og 2 skal lyde:

1. *akvakultur basert på tidlige livsstadier, herunder oppbevaring og klekking av rogn og produksjon med sikte på overføring til andre lokaliteter eller annen type produksjon, eller*
2. *akvakultur basert på senere livsstadier.*

Annet ledd skal lyde:

Fylkeskommunen kan tildele tillatelser til akvakultur av andre fiskearter enn laks, ørret og regnbueørret samt akvakultur av bløtdyr, krepsdyr, pigghuder, sekkyr og akvakultur med vannlevende planter, med mindre annet fremgår av den enkelte bestemmelse. Utenfor én nautisk mil utenfor grunnlinjen kan Fiskeridirektoratet etter søknad gi tillatelse etter denne forskriften.

Nytt tredje ledd skal lyde:

Fiskeridirektoratet kan gi tilsagn om tillatelse til annen akvakultur.

Femte ledd skal lyde:

Departementet kan stanse tildeling av akvakulturtillatelse til marin fisk eller bestemte arter av marin fisk helt eller delvis i bestemte tidsperioder eller geografiske områder. ~~Begrensningene er angitt i vedlegg 4.~~

§ 7. Generelle vilkår for klarering av lokalitet.

Første ledd bokstav a) skal lyde:

Lokalitet for akvakultur kan klareres dersom

a) det er miljømessig forsvarlig. Lokaliteter for torsk skal ikke etableres i gyteområder eller gytefelt for torsk, slik disse til enhver tid vises i Fiskeridirektoratets nettbaserte kartverktøy.

Første ledd bokstav c) nr. 3 skal lyde:

lov 21. juni 2019 nr. 70 om havner og farvann,

Nytt tredje ledd skal lyde:

Klarering kan gis for flere arter på samme lokalitet.

§ 8. Særlige krav til lokalitet for akvakultur av settefisk i ~~ferskvann~~ skal lyde:

Det kan kun klareres lokalitet for settefisk på land.

§ 9. Søknadsbehandling.

Første ledd skal lyde:

Søknad etter denne forskrift utfylles på skjema fastsatt av Fiskeridirektoratet. *Søknader som gjelder tillatelser etter § 4 annet ledd skal sendes fylkeskommunen i det fylket det søkes om lokalisering. Søknader om tillatelse til andre akvatiske organismer sendes Fiskeridirektoratet.*

Annet ledd skal lyde:

Etter at fylkeskommunen har sendt søknad om tillatelse til den kommunen det søkes om lokalisering i, skal søker etter anvisning fra kommunen sørge for at søknaden legges ut til offentlig ettersyn, og at det kunngjøres i Norsk Lysingsblad og i to aviser som er vanlig lest på stedet.

§ 10. Minstekrav til søknad

Tredje ledd oppheves.

Fjerde ledd blir nytt tredje ledd osv.

§ 10a. *Sikkerhetsstillelse for visse tillatelser.*

Første ledd skal lyde:

Søknad om tillatelse til akvakultur av blåskjell, *søkkdyr* og akvakultur med vannlevende planter *med installasjon i sjø*, skal inneholde dokumentasjon som viser at søker har

- a) Innbetalt et depositum på 3000kr per omsøkt dekar til en sperret konto,
- b) En forsikring som gir tilsvarende dekning som i bokstav a, eller
- c) Stilt annen likeverdig sikkerhet som gir tilsvarende dekning som i bokstav a.

Annet ledd oppheves.

§ 12. Akvakultur av matfisk og stamfisk i sjø og på land

Første og andre ledd skal lyde:

Tillatelse til akvakultur av matfisk og stamfisk i *sjøvann og på land* avgrenses til en biomasse fastsatt i det enkelte tilfelle, med mindre annet er fastsatt i andre, tredje eller fjerde ledd.

Tillatelse til akvakultur av matfisk *i sjø* med merdteknologi avgrenses til en biomasse på inntil 780 tonn.

Tredje og fjerde ledd oppheves.

§ 13 ny overskrift skal lyde: *Akvakultur av bløtdyr, krepsdyr, pigghuder, sekkdyr og vannlevende planter*

Avgrensningen av en tillatelse til akvakultur av bløtdyr, krepsdyr og pigghuder, *sekkdyr* og akvakultur med vannlevende planter fastsettes i det enkelte tilfellet.

Avgrensningen av tillatelse til akvakultur av blåskjell og akvakultur med vannlevende planter *i sjø* skal fastsettes i dekar.

§ 14 oppheves

Vedlegg 1 oppheves.

3.2. Endring i forskrift av 17. juni 2008 nr. 822 om drift av akvakulturanlegg (akvakulturdriftsforskriften)

§ 3. Forskriftens saklige virkeområde

Første ledd første punktum skal lyde:

Forskriften omfatter drift av akvakulturanlegg, herunder lokaliteter hvor det ikke er *akvakulturorganismer*.

Bokstav e skal lyde:

Akvakultur av pigghuder, kappedyr og vannlevende planter reguleres av kapittel 1, 6 og 7. I kapittel 6 unntas § 64 bokstav e. I tillegg gjelder følgende bestemmelser: § 5 første og andre ledd, § 6 første ledd, § 7 første og tredje, § 8, § 10 første ledd, § 12 første, tredje og fjerde ledd, § 15 og § 17.

Bokstav l skal lyde:

Annen produksjon enn det som følger av de foregående ledd, reguleres av kapittel 1, 2 og 7. Dersom produksjonen gjelder fisk gjelder i tillegg kapittel 3. Dersom produksjonen gjelder andre akvakulturdyr enn fisk, bløtdyr eller krepsdyr er den unntatt fra § 5 tredje og fjerde ledd, § 6 andre, tredje og fjerde ledd, § 7 andre ledd, § 9, § 10 andre ledd, § 11, § 12 andre ledd, § 13, § 14 og § 16.

§ 4. Definisjoner

Bokstav b skal lyde:

Akvakulturanlegg: enhver lokalitet, fysisk avgrenset område eller installasjon som drives av et akvakulturforetak der *akvakulturorganismer* oppdrettes *eller dyrkes*, med unntak av de lokaliteter, områder eller installasjoner der ville akvatiske dyr er høstet eller fanget med tanke på konsum, holdes midlertidig uten å føres i påvente av å bli slaktet. Med akvakulturforetak menes her ethvert privat eller offentlig foretak, ideelt eller ikke, som utøver en hvilken som helst virksomhet i forbindelse med oppdrett, hold eller dyrking av *akvakulturorganismer*.

Bokstav c skal lyde:

Akvakulturdyr: vannlevende dyr, inkludert kjønnsprodukter, i *alle livsstadier*, unntatt sjøpattedyr, som kommer fra eller er ment for akvakulturanlegg.

Ny bokstav... skal lyde:

Akvakulturorganismer: Akvakulturdyr og vannlevende planter.

Bokstav k skal lyde:

Installasjon: innretning der *akvakulturorganismer* kan fôres, behandles eller oppbevares, inkludert fortøyninger. En installasjon kan bestå av flere produksjonsenheter.

Ny bokstav ... skal lyde:

Sekkdyr: klasse Ascidiacea, som er en underrekke av kappedyr Tunicata.

Ny bokstav ... skal lyde:

Makroalger: arter klassifisert som grønnalger (rekke Chlorophyta), rødalger (rekke Rhodophyta) og okeralger (rekke Ochrophyta), herunder brunalger (klasse Phaeophyceae), og som har fastsittende, flercellede stadier.

Ny bokstav ... skal lyde:

Vannlevende planter: Flercellede vannlevende organismer med fotosyntese, herunder makroalger, som kommer fra eller er ment for akvakulturanlegg.

§ 8. Ny overskrift skal lyde: *Plassering og merking av installasjon*

Andre ledd skal lyde:

Installasjon skal være merket med lokalitetsnummer og navnet på den eller de som innehar tillatelse på lokaliteten. Merkingen skal være i form av skilt som skal kunne ses fra sjøen og ved adkomst.

Tredje ledd oppheves.

§ 12. Ny overskrift skal lyde: *Eget tilsyn med akvakulturorganismer og installasjoner.*

Første ledd, tredje punktum skal lyde:

Tilsynet i akvakulturanlegg med *andre akvakulturorganismer enn fisk* skal utføres minst en gang i uken.

§ 39. første ledd tredje punktum skal lyde:

Ved anlegg i sjø måles avstanden fra en rett linje trukket mellom anleggets faktiske ytterpunkt i overflaten.

§ 42. bokstav d skal lyde:

d. fôrforbruk i kilogram og fôrtype.

§ 44. første ledd bokstav h skal lyde:

h. fôrforbruk i *kilogram* og fôrtype, og

§ 48c. Midlertidige tilpasninger for ørretnæringen oppheves.

§ 57. første ledd ny bokstav h og andre ledd skal lyde:

h. fangster tatt under gjenfangstaksjoner: antall fisk, størrelsesfordeling, samlet vekt og artsfordeling.

Det skal daglig journalføres opplysninger om antall fisk, vekt, tilvekst, tetthet, dødelighet samt fôrforbruk i *kilogram* og fôrtype på produksjonsenhetsnivå.

Kapittel 6. Ny overskrift skal lyde: *Særskilte krav ved produksjon av bløtdyr, krepsdyr, pigghuder, kappedyr og vannlevende planter*

§ 64. Journalføring skal lyde:

Driftsjournalen skal til enhver tid minst inneholde *oppdaterte* opplysninger, som er relevante for *produksjonsformen*, om:

- a) tidspunkt for når akvakulturanlegget tas i bruk og hvilke(n) art(er) som settes ut,
- b) *mengde akvakulturorganismer tatt inn til og ut fra akvakulturanlegget, inkludert opprinnelsessted og mottakssted,*
- c) tidspunkt for når akvakulturanlegget er tømt for akvakulturorganismer,
- d) antall egne tilsyn med installasjonen og *akvakulturorganismene* pr. måned,
- e) helsestatus: antall gjennomførte helsekontroller, prøveuttak, foretatte undersøkelser, diagnoser og gjennomførte behandlinger, og
- f) dødelighet per produksjonsenhet.

§ 65. Ny overskrift skal lyde: *Rapportering*

Bestemmelsen skal lyde:

Driftsdata skal årlig rapporteres til Fiskeridirektoratet innen *7. januar på den måten Fiskeridirektoratet bestemmer*. Rapporten skal inneholde tidspunkt for når akvakulturanlegget ble tatt i bruk eller planlegges tatt i bruk, art(er), beholdning i form av antall eller biomasse, årsklasse og planlagt tidspunkt for høsting. Høsting gjelder i denne sammenheng også tømning av anlegget for *akvakulturorganismer*.

§ 66. Ny overskrift skal lyde: *Krav om sikkerhetsstilling for tillatelse til akvakultur av blåskjell, av sekkdyr og med vannlevende planter*

Nytt andre ledd skal lyde:

Ny innehaver av tillatelse til akvakultur av blåskjell og akvakultur med vannlevende planter tildelt etter 31. mai 2019 skal umiddelbart etter overføring av en slik tillatelse, dokumentere at vedkommende har

- a. Innbetalt et depositum på kr 3000 per omsøkt dekar til en sperret konto*
- b. en forsikring som gir tilsvarende dekning som i bokstav a), eller*
- c. stilt annen likeverdig sikkerhet som gir tilsvarende dekning som i bokstav a.*

Andre ledd blir nytt tredje ledd osv.

§ 67. skal lyde:

Bestemmelsene gitt i medhold av lov 17. juni 2005 nr. 79 om akvakultur, forvaltes av Fiskeridirektoratet, som fører tilsyn og fatter vedtak etter disse i tråd med akvakulturloven § 27, § 28, § 29, § 29a, § 30 og § 31a. Dette gjelder denne forskriftens § 1 til § 4, § 5 unntatt tredje ledd, § 6 første ledd, § 7 unntatt andre ledd, § 8, § 10 første og tredje ledd, § 12 første, tredje og fjerde ledd, § 15, § 15a, § 15b, § 15c, § 16 andre ledd, § 17, § 18, § 21 andre og tredje ledd, § 35 til og med § 39, § 40 unntatt tredje ledd, § 41 første ledd bokstav a-f, og h-j og andre ledd, § 42 første ledd bokstav a, b, c og g og andre ledd, § 43, § 44, § 45, § 47, § 47a, § 48, § 48a, § 48b, § 49, § 52, § 53, § 57 unntatt første ledd bokstav e, f og g, § 64 unntatt bokstav e, § 65 og § 66.

Bestemmelsene gitt i medhold av lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven), forvaltes av Mattilsynet, som fører tilsyn og fatter vedtak etter disse i tråd med matloven § 23, § 24, § 25 og § 26. Dette gjelder denne forskriftens § 1 til § 4, § 5 tredje ledd, § 7 unntatt fjerde og femte ledd, § 9, § 10 unntatt tredje ledd, § 11, § 12 første ledd, § 13, § 14, § 16, § 19 første ledd bokstav e, § 37, § 40 med unntak av fjerde ledd, § 41 første ledd bokstav a, b, e, f, g og h, § 42, § 43, § 44 unntatt siste ledd, § 45, § 47 tredje ledd, § 50, § 50a, § 52, § 54 første, tredje og femte ledd, § 56, § 57 unntatt første ledd bokstav b og h, § 58 til § 65.

Bestemmelsene gitt i medhold av lov 19. juni 2009 nr. 97 om dyrevelferd, forvaltes av Mattilsynet, som fører tilsyn og fatter vedtak etter disse i tråd med dyrevelferdsloven § 30, § 32, § 33, § 34 og § 35. Dette gjelder denne forskriftens § 1 til § 4, § 5 tredje ledd, § 6 unntatt første ledd, § 7 unntatt fjerde og femte ledd, § 9, § 10 unntatt tredje ledd, § 11 første ledd første punktum, § 12 unntatt tredje ledd, § 13 første og andre ledd, § 14, § 19, § 20 til og med § 34, § 37, § 41 første ledd bokstav a, b, e, f, g og h, § 42, § 43, § 44 unntatt siste ledd, § 45, § 47 tredje ledd, § 50, § 50a, § 51, § 54 første til fjerde ledd, § 57 unntatt første ledd bokstav b og h, § 58 og § 62.

§ 68. første og andre ledd skal lyde:

Fiskeridirektoratet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene nevnt i § 67 første ledd, bortsett fra § 48 første og andre ledd og § 52.

Mattilsynet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene nevnt i § 67 andre og tredje ledd, bortsett fra § 52.

3.3. Endring i forskrift av 7. november 2022 nr. 1929 om tillatelse til akvakultur for laks, ørret og regnbueørret (laksetildelingsforskriften)

§ 1-3. Legaldefinisjoner bokstav c skal lyde:

c. Biomasse: den til enhver tid stående mengde av levende fisk (målt i kilogram eller tonn).

3.4. Endring i forskrift av 15. desember 2014 nr. 1831 om fangstbasert akvakultur

§ 5.

første ledd bokstav a andre setning skal lyde:

Lokalitet for fangstbasert akvakultur skal ikke etableres i gyteområde *eller gytefelt* for same art som er angitt i tillatelsen.

første ledd bokstav c iv skal lyde:

iv. lov 21. juni 2019 nr. 70 om havner og farvann,

§ 32. andre ledd bokstav c. iv skal lyde:

d. fôrforbruk i kilogram og fôrtype.

§ 33. første ledd fjerde strekpunkt skal lyde:

- fôrforbruk i kilogram.

3.5. Endring i forskrift av 28. august 2003 nr. 1110 om tildeling og drift ved havbeiteverksemd (havbeiteforskrifta)

§ 7. skal første ledd bokstav c nr. 3 lyde:

3. lov 21. juni 2019 nr. 70 om havner og farvann, og